Motie vreemd aan de orde van de dag: "Steun de oproep tot een verbod op sigarettenfilters"

Constaterende dat:

Het aantal sigarettenpeuken dat op straat wordt gegooid onverminderd groot is, ondanks de afname van het aantal rokers; nog steeds wordt een significant deel van de gerookte sigaretten op straat weg gegooid. Bij opruimacties van zwerfvuil blijken sigarettenpeuken telkens het grootste aandeel te vormen. Er is veel onderzoek gedaan naar het effect van sigarettenpeuken (Trimbos, 2022). Het filter van een sigaret is gemaakt van een kunststof, celluloseacetaat. Dit filter valt in het milieu in microplastics uiteen die bijna niet worden afgebroken in het milieu. In het filter blijven veel gifstoffen achter na het roken, zoals zware metalen (cadmium, nikkel, lood, arseen, zink) en nicotine. Dit spoelt er op straat of in een sloot langzaam uit. Een sigarettenpeuk in het milieu kan zo ongeveer 1000 liter water vervuilen. Sigarettenpeuken veroorzaken voornamelijk schade in waterrijke gebieden, waar onze gemeente Wormerland uit bestaat. De gifstoffen in de peuken zorgen voor veranderingen van gedrag in organismen en kunnen dodelijk voor hen zijn. Sigarettenpeuken in landbouwgrond kunnen een negatieve invloed hebben op de gewassen. Er kan nicotine in planten terecht komen die voor consumptie zijn bedoeld.
Er is op dit moment een petitie gaande (noplasticfilter.org) die wereldwijde steun wil creëren voor een verbod op plastic sigarettenfilters. Het internationale draagvlak wordt gebruikt om politici en beleidsmakers te overtuigen een verbod in te voeren. De petitie vraagt om opname van sigarettenfilters in de Europese SUP richtlijn die eerder ook plastic wattenstaafjes en rietjes verbood. Al 56 gemeenten (waaronder ook enkele grote) en 1 waterschap hebben deze petitie ondertekend

Overwegende dat:

- het een misvatting is dat filtersigaretten minder teer en nicotine afgeven, waardoor ze minder schadelijk zijn voor de roker
- deze misvatting afkomstig is van metingen van de filters door rookmachines
- deze metingen echter bedrieglijk lage uitkomsten geven omdat de fabrikanten smokkelen; ze maken veel kleine gaatjes in het filter waardoor schone lucht wordt aangezogen, terwijl deze gaatjes worden dichtgedrukt met de lippen en vingers als een echt mens een sigaret rookt
- een sigarettenfilter dus geen beschermende werking heeft voor de gezondheid van een mens, wat de vraag oproept waarom een overbodig en vervuilend filter aan een sigaret nog steeds normaal is
- de overblijfselen van een opgerookte sigaret zónder filter slechts bestaan uit tabak, papier en wat as
- sigarettenfilters behoren tot de categorie wegwerpplastic oftewel Single Use Plastic (SUP), plastic dat bedoeld is voor eenmalig gebruik

- sigarettenfilters daardoor vallen onder de Europese SUP richtlijn; de richtlijn voor wegwerpplastic. Doel van deze richtlijn is het verminderen van zwerfafval in zeeën en het stimuleren van een circulaire economie
- er door de SUP-richtlijn wel een "Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid" geldt voor tabaksproducenten = de verplichting om mee te betalen aan de opruimkosten van hun zwerfafval, maar er geen verbod is op sigarettenfilters
- deze "lichte regel" niet heeft geleid tot reductie van sigarettenfilters op straat
- structureel opruimen van de sigarettenfilters eenvoudigweg niet te doen is, en bovendien veel te duur is voor een gemeente
- andere mogelijke oplossingen voor sigarettenfilters op straat, zoals een statiegeldsysteem of een rookverbod op stranden, op praktische, financiële en juridische bezwaren stuiten
- dit probleem om een aanpak van de kern van het probleem vraagt, namelijk een verbod op sigarettenfilters in Europees verband

Verzoekt het college om:

- de NoPlasticFilter campagne te steunen door binnen twee maanden de petitie te ondertekenen, en de raad hierover middels een memo te informeren, waardoor het logo van de gemeente ook wordt toegevoegd aan de website van de supporters
- via de gemeentelijke kanalen (sociale media) hierover ook richting de inwoners te communiceren

En gaat over tot de orde van de dag.

de GroenLinks fractie:

Karen Schoonheim, fractievoorzitter

de POV fractie

Jacco Hendriks, fractievoorzitter

de D66 fractie

Hans Kramer, fractievoorzitter

de CDA fractie

Walter Loonen, fractievoorzitter